

Pühaduse liikumine: surnud või elus?

Keith Drury

See artikkel on toimetatud versioon kahest Keith Drury artiklist: „Pühaduse liikumine on surnud” ja „Pühaduse liikumise lootus” (toimetaja Dennis Bratcher).

[Kirjutatud 1995. a.]

Pühaduse liikumine on surnud

Ma võlgnen palju pühaduse liikumisele. Usun, et see oli 1905 või 1906, kui minu vanaisa, immigrandist söekaevur, tuli Inglismaalt Ameerika Ühendriikidesse ja jäi pidama Pennsylvaniasse. Tema naine Emmaline nägi „Five and Dime” kaupluses ühte naist, kes nägi välja erinev. See naine küsis minu vanaemalt: „Kas te tahaksite tulla ühele kodusele palvekoosolekule?” Ta oli külastanud Inglismaa Kirikut [Church of England] kogu oma elu, aga Ameerikasse tulemisest saadik ei olnud külastanud ühtegi kogudust. Ta ütles: „Muidugi!”

Ja minu vanaema Emmaline Drury sattus väikesele kodusele pühaduse liikumise palvekoosolekule. Seal ta leidis Issanda – ta sai „päästetud”. Ta isegi ei teadnud, mida päästetud tähendas, aga ta sai selle.

Ta tuli koju minu vanaisa Walter Drury juurde ja ütles talle: „Walter, ma sain täna õhtul päästetud.” Minu vanaisa ütles: „Noh, see on hästi, Emmaline,” aga sisemiselt ta ütles: „Saame näha.” Ta oli alati tulnud kaevandusest koju, mis asus Elizabethis Pennsylvanias, läks oma kodu keldrisse ja võttis seal oma kivisöetolmused riided seljast. Kohe järgmisel päeval, kui ta tuli kaevandusest koju, tuli ta keldritrepist üles kööki, edasi ülakorruse magamistuppa ja võttis kõik oma räpased kivisöetolmust mustad riided ära ja viskas need voodile. Emmaline järgnes talle ülakorrusele ja ilma sõnagi lausumata koristas kõik ära, puhastas voodi, viis kõik välja ja kloppis puhtaks.

Vanaisa tegi seda iga päev kaks nädalat järjest! Vanaema naeratas ja vaimu tasaduses ei öelnud kordagi ühtki sõna ning koristas tema järelt iga päev. Inimesed, see oli päästmine, mitte pühitsus! Vanaisa oli tema käitumisest nii haaratud, et ta läks temaga koos sellele kodusele palvekoosolekule. Ta sai samuti päästetud – pühaduse liikumises Elizabethis Pennsylvanias.

Seega ma võlgnen palju pühaduse liikumisele. Minu vanavanemad kasvatasid üles minu isa, kellest sai pühaduse [liikumise] jutlustaja ja nüüd käin mina sellel rajal. [Edaspidise lühendamise eesmärgil: „pühaduse [liikumise] jutlustaja/pastor/kogudus/pärand“ on tõlgitud ilma kantsulgudes viiteta liikumisele, sest kuigi ilmselt mõeldakse just liikumise näidet või osa, on kirjas vastavalt „holiness preacher/pastor/church/heritage“ jne. ja neid kohti on väga palju.]

Siiski, see, mida mul on täna öelda, ei ole hulk säravaid ja rõõmsameelseid mõtteid. Mul on öelda hoopis seda: me peame üksteisele tunnistama, et pühaduse liikumine on surnud. Meil pole olnud matust. Surnukeha on ikka veel ülakorrusel voodis. Tegelikult me paneme seda endiselt riidesse ja isegi räägime sellest, nagu oleks see elus. Aga pühaduse liikumine kui liikumine on surnud. Jah, ma tunnistan, et on olemas mitmeid imelisi pühaduse liikumise inimesi. Ja inimesed saavad täiesti pühitsetud siin ja seal. Aga arvan, et liikumisena me peame tunnistama, et me oleme surnud. Mida varem me seda tunnistame, seda parem meile.

Meil on pühaduse pärand. Meil on pühaduse denominatsioonid. Meil on pühaduse organisatsioonid. Meil on pühaduse õpetused. Meil on isegi pühaduse kolledžid, aga meil ei ole enam pühaduse liikumist. Mina näiteks nutan taga pühaduse liikumist. Aga teeseldes, et oleme liikumisena elus, ei tee seda elavaks. Tegelikult võib see olla suurimaks takistuseks uue pühaduse liikumise tekkele.

Mis juhtus pühaduse liikumisega? Kuidas see liikumine suri? Kes tappis selle? Oli see aeglane surm või surime me äkitselt? Oli see mõrv? Enesetapp? Miks see liikumine suri? Mis põhjustas selle surma? Soovin välja tuua kaheksa tegurit, mis aitasid kaasa pühaduse liikumise surmale.

1. Me tahtsime olla lugupeetud

Pühaduse liikumise inimestele sai küllalt olla erinevad, kelle peale vaadati kui „pühadele vagatsejatele“ [„holy rollers“, viidates pühapäeval kogudusse jalutavatele inimestele kui „pühadele veerejatele“]. Kusagil arengu käigus me otsustasime, et me ei taha olla imelikud. Me ei tahtnud enam, et meid kutsutakse „sektiks“ või veidrike grupiks. Selle asemel me tahtsime, et meid aktsepteeritaks kui normaalseid, tavalisi kristlasi. Me värisesime mõtte peale, et oleme „kummalised inimesed“. Me otsustasime sobituda.

Pühaduse liikumise kirikute pastorid räägivad külalisjutlustajatele: „Minu inimesed siin on kvaliteet-inimesed.“ „Kvaliteet-inimeste“ all peavad nad silmas

teravaid kõrgetasemelisi valgekraedest professionaale. „Kvaliteet-inimesed.“ Lugupeetud inimesed. Ja me oleme muutunud lugupeetuteks. Ei ole enam palju vahet. Presbüterlased, baptistid, luterlased liiguvad kergesti oma denominatsioonidest meie kogudustesse. Nad ei näe erilist erinevust, sest ei olegi erilist erinevust. Meil on õnnestunud saada keskmisteks kristlasteks.

Aga meie püüdes olla lugupeetud me kaotasime midagi. Me kaotasime oma soovi olla „erinevad“. Mitte vaid erinevad maailmast – aga erinevad keskmisest kristlusest. Me jätsime veidrikluse. Me saime lugupeetuks. Ja kusagil selle käigus me kaotasime liikumise. On raske olla pühaduse liikumine, kui me ei taha olla keskmisest kristlasest erinevad.

2. Me oleme sukeldunud evangelikaalsesse peavoolu

Aja jooksul me lõpetasime enda kutsumise „pühaduse inimesteks“ või „pühaduse kogudusteks“ või „pühaduse kolledžiteks“ või „pühaduse denominatsioonideks“ (va. muidugi üksteisega rääkides). Me hakkasime ennast tutvustama kui „evangelikaale“. Me hakkasime ennast tundma rohkem koduselt NAE-ga (National Association of Evangelicals) [Rahvuslik Evangelikaalide Ühendus] kui CHA-ga (Christian Holiness Association) [Kristlik Pühaduse Ühendus]. Kohalikud kogudused määratlesid end oma kogukonnas ümber „evangelikaalideks“. Me ehitasime lugupeetud kirikuid tiheda liiklusega kiirteede äärde. Me lõpetasime [kiriku/kogudusehoone] esiseintele „Pühadus Issandale“ [„Holiness unto the Lord“] maalimise. Ja samm-haaval sulandusime evangelikaalsesse peavoolu.

See kõik oli meie jaoks muidugi üsna lihtne. Peavoolu evangelikaalide meediakuningad nagu James Dobson, Charles Colson, Pat Robertson, Jerry Falwell, Robert Schuller ja Bill Hybels sulatasid välja meie erinevused. Leidub väheseid pühaduse juhtfigure. Ja isegi neid, kellel on pühaduse taust, ei tunta niivõrd pühaduse juhtidena, vaid evangelikaalsete juhtidena. Meie pastorate mõjutajad on evangelikaalid, mitte pühaduse juhid. Samm-haaval on meie inimeste teoloogia saanud samasuguseks üldiseks evangelikaalseks supiks, mida esitatakse igas evangelikaalses koguduses. „Pühaduse inimestest“ said „evangelikaalsed inimesed“. On raske omada pühaduse liikumist, kui meie inimesed on tegelikult osa evangelikaalsest liikumisest, mitte pühaduse liikumisest.

3. Meil ei ole õnnestunud veenda nooremat põlvkonda

Me peame üksteisele tunnistama, et meil ei ole üldiselt õnnestunud veenda 40. ja 30. aastates olevat sugupõlve täieliku pühitsuse tähtsuses. Vähesed jutlustavad sellest regulaarselt. Aga paljud jutlustavad sellest harva ja isegi siis vähesel pakilisuse ja igatsusega. See ei ole praeguste [1995] 20. kuni 50. eluaastates jutlustajate „põhiprobleem“. Parimal juhul räägitakse sellest kui külgetõmbavast tarvikust, mitte kui olulisest vajadusest. See sugupõlv (minu enda oma) läks läbi ordineerimisrõngaste [ordination hoops] ja lükkas siis pühaduse tagahoovi.

Paljudele rohujuure-inimestele meeldib loomulikult selles süüdistada haridusasutusi. Aga me kõik peame süüd kandma. Me peame tagajärgedele silma vaatama. Paljud pühaduse pastorid on valinud palju meeldivama valikulise või kasvava pühaduse õpetuse „kohese“ ja/või „täieliku“ pühaduse asemel. On raske olla pühaduse liikumine, kui paljud agressiivsed 20. kuni 50. eluaastates pastorid ei õpeta pühadust, ja kui nad seda teevad, on see vähesel igatsuse või nõudlikkusega.

4. Me oleme lõpetanud pühaduse peaasjaks pidamise

Liikumises kehtib see: „Peaasi on hoida peaasjad peaasjadena.“ Kui pühaduse liikumine oli liikumine, oli pühadus peaasi. Pühadus oli kõik kümme olulisemat prioriteeti. Kõik muu oli pühadusest tagapool.

Seda illustreerivad teised liikumised. Võtke abordivastane liikumine. Seal on vähe ruumi millelegi muule. Abordi vastu võitlemine on peaasi. Kõik tegevused on toodud selle küsimuse alla. Kõik inimeste ja organisatsioonide hinnangud on tehtud läbi „peaasja“ prillide. Või vaatame koguduste kasvu liikumist. Siin on kasvamine peaasi. „Kas see aitab meid kasvada?“ „Kas see takistab kasvu?“ Need on küsimused, kui liikumine on liikumine. Domineeriv prioriteet paigutab kõik muud asjad teisejärgulisteks. See on liikumise liialdatud omadus. Termin „tasakaalustatud liikumine“ on vastuoluline. Liikumised on oma loomult radikaalsed.

Tänapäeval ei ole pühaduse liikumises palju liialdatud omadusi. Me oleme üsna ohutud. Pühadus on meie välja öeldud uskumus. Aga enamuses kohtades me ei tee sellest peaasja. Vana pühaduse liikumise jutlustajad tavatsesid öelda: „Kuuluta pühadust ja kõik muu hoolitseb ise enese eest.“ Kes seda tänapäeval ütleb? Tänapäeva suundumus on ülestõstvad, säravad, abi-esmaspäevaks-jutlused, mitte pühaduse jutlused. Kus pühadus pole peaasi, seal pole pühaduse liikumist. Just nagu seal, kus abort pole peaasi, ei ole ka

abordivastast liikumist. On raske omada pühaduse liikumist, kui pühadus pole enam peaasi.

5. Me oleme kaotanud lihtliikmed

Tõeline liikumine ei moodustu professionaalidest, vaid seal domineerivad lihtliikmed. Sel ajal, kui pühaduse jutlustajad ja kirjutajad süütasid ja juhtisid lihtliikmeid vanas pühaduse liikumises, tõid lihtliikmed tõelise dünaamika. Aga aastate möödudes on pühaduse liikumise kogunemised nagu Kristlik Pühaduse Ühendus muutunud rahaliselt toetatud teenistujate osadusteks, mitte lihtliikmete hulgaks, kellel on isiklik igatsus pühaduse järele. Tegelikult pakub huvi, kui palju kogunemisi meil oleks, kui kõik need, kes osalevad, maksaksid [osalemise kulud] ise.

Meil ei ole enam lihtliikmetest jalaväe jõudu. Meil on kindralid ilma sõjavägedeta. Strateegia, aga ilma sõduriteta. On raske omada pühaduse liikumist ilma lihtliikmeteta.

6. Me oleme üle reageerinud mineviku väärnähetele

Ma ei igatse mineviku järele. Ma usun, et pühaduse liikumisel on mitmel juhul olnud väärnähetega seotud minevik. Aga püüdes neid asju korrigeerida, oleme üle reageerinud.

Mõned (võib-olla enamus) olid vanas pühaduse liikumises legalistlikud [ülemäära seadust rakendavad] ja kohutmõistvad. Nii me muutusime käitumise mõttes vabastajateks [So we became behavioral libertarians]. Mõned olid nii sissepoole kasvanud, et ei puutunud üldse maailma. Nii me saime ühendatud maailmaga ja harva puutusime Jumalat. Mõned olid radikaalselt emotsionaalsed, joostes kiriku vahekäikudes [rahva vahel jutluse ajal], karjudes ja „saades õnnistatud“. Nii me muutusime korrapärasteks ja lugupeetuteks ning nimetasime kogu sellise emotsionaalsuse „toetuvaks karismaatilisusele“. Mõned olid kohutmõistvad ja lükkasid tagasi igaühe, kes lahutas või kellel olid abieluprobleemid. Me muutusime niivõrd lahutust tolereerivaks, et see muutus kiiresti mitte-probleemiks kõikide jaoks, va. vaimulikud – ja isegi see on muutumas. Nad jutlustasid kardetavat, kättemaksvat Jumalat. Nüüd on meil pehme ja kergemeelne mister Rogers taevas, „kes armastab sind just nii, nagu sa oled.“

Kuigi vana pühaduse liikumise väärnähted olid silmatorkavad (ja sellepärast võib-olla ka vastutavad meie ülereageerimise eest), pole meie sugupõlve

väärnähted olnud üldsegi paremad. Me oleme juhatanud paljud pühaduse järgijad kaugemale põhilisest pühaduse õpetusest ja praktikast. Nüüd on meil pühaduse teoloogid ja kõnelejad (nagu ma ise), kes oskavad paremini selgitada, mida pühadus ei ole, kui seda, mis see on. On raske omada pühaduse liikumist, kui palju sellest, mis me oleme, on kõigest reaktsioon selle vastu, kes me olime.

7. Me oleme vastu võtnud koguduste kasvu mõtteviisi ilma teoloogilise mõtteviisita

Me avastasime, et Ameerikas on arvuline edukus otsetee lugupidamisele. Me tahtsime olla vastu võetud peavoolu ja me leidsime, et koguduste kasv andis meile võimaluse. Kui koguduste kasvu liikumine esmalt tuli, olid pühaduse inimesed ettevaatlikud. Me närveerisime, et peame liiga palju kohanduma maailmaga, et võita maailma. Aga evangelism on koos pühadusega alati olnud nagu kaksik-igatsus. Paljud pühaduse kogudused – vähemalt need, mis kasvavad – vaigistasid niiviisi oma loomuliku tagasihoidlikkuse ja võtsid vastu koguduste kasvu mõtteviisi kogu täiega. Pastoritest said tegevdirektorid. Teenijatest [ministers] said haldurid. Karjased ülendasid endid suurmaaomanikeks. Jutlused muutusid kõnedeks. Patused nimetati „otsijateks“. „12 sammu“ muutus uueks teeks, et saada vabastatud, seda altari asemel. Kasvamine ise muutus suureks ja oluliseks teemaks. Kõik muu muudeti ümber, et teenida kasvu.

Loomulikult pole midagi valet koguduse kasvamisega. Ja kui inimesed saavad päästetud, peab ka kogudus kasvama. Aga kas on kedagi, kes väidaks, et koguduste kasvu liikumine on mingiski mõttes pühaduse liikumine? Tegelikult on palju sellest liikumisest üsna avalikult pühaduse vastu, juhendades meid, et „pühade täiuslikuks tegemine“ on ülesanne, mida pole võimalik lõpuni viia ja millele tuleb omistada teisejärguline tähtsus esmase ülesande ehk jüngriteks tegemise kõrval. Enamus meist pühaduse liikumises (ma ise kaasa arvatud) ühines koguduste kasvu liikumisega suure rahuldustundega. Ja vähese teoloogilise järgimõtleamisega. (Ma võin lisada, et seda lojaalsuse üleviimist pühaduse liikumisest koguduste kasvu liikumisse toetasid enamus pühaduse denominatsioonide juhte nagu ma ise. Ja meie, juhid, korraldasime ümber kogu denominatsiooni tasustamise ja heakskiitmise süsteemid, et soosida vaid kahte asja: kasv ja „suurus“.) Ja me saime, mida me ära teenisime – vähemalt mõnda aega.

Pühaduse pastorid muutusid entusiastlikeks jalgsõduriteks laienevas koguduste kasvu liikumises – mis oli tõesti liikumine. Nad lugesid koguduste kasvu

raamatuid, osalesid koguduste kasvu konverentsidel, tellisid koguduste kasvu ajakirju ja lõid kontakte teiste samamoodi mõtleivate koguduste kasvu pastorigega. Just see on ühe „liikumise“ tunnus. Need pühaduse pastoriid olid lihtsalt vahetanud [oma] liikumise. Nad vahetasid roostetava ja vana pühaduse liikumise ereda ja uue särava koguduste kasvu liikumise vastu.

(Kõrvalmärkusena: mõni võib imestada, et nüüd, kui koguduste kasvu liikumine on lagunemas, kuhu need pastoriid järgmiseks lähevad. Eeldatavasti jätkab koguduste kasvu liikumine materjalide kirjastamist, konverentside pidamist ja koguduste kasvu teaduskraadide [„D. Min“] jagamist paljude aastate jooksul. Ja ma oletan, et varem või hiljem keegi sellest liikumisest räägib mingil koguduste kasvu koosolekul ja kuulutab liikumise surnuks.)

Paljud pühaduse pastoriid lihtsalt vahetasid liikumist. Nad said suurema, tugevama, populaarsema ja paremini finantsiliselt toetatud liikumise liikmeteks. Kas keegi saaks seda eitada? Paljudes pühaduse kogudustes on troonil kasv, mitte pühadus. Pastor ja inimesed on koguduste kasvu liikumises. Ja ühe tõelise liikumise radikaalse olemuse tõttu on raske ratsutada korraga kahel hobusel. Nii me ratsutame koguduste kasvu hobusel ja oleme saatnud pühaduse hobuse eemale aasale. On raske omada pühaduse liikumist, kui meie südamed on juba ära antud teisele armastajale..., teisele liikumisele..., koguduste kasvu liikumisele.

8. Me ei märganud, kui rindejoon nihkus

Paljud meist usuvad, et meil on oht kaotada õpetus ja kogemus „teise õnnistuse pühadusest“ – kogemusest Püha Vaimu läbi, mis puhastab südame kalduvusest mässata ja võimaldab usklikul elada tahtlikust patust kõrgemal, tuues esile kuuleka elu teadaolevale Jumala tahtmisele.

Me usume, et me peame pühaduse sõnumile kindlaks jääma. See pühadus on võitluse „rindejoon“, kui me kasutame sõjalisi termineid. Aga samas, kui me oleme üksteisega kohtunud ja rääkinud pühadusest, kui me oleme arutlenud õpetuse üle Wesley Teoloogilises Ühenduses [Wesleyan Theological Society] ja kui meil on olnud oma denominatsioonilised kooskäimised, kus me näitame üksteisele endid õnnitlevaid videosid, on rindejoon liikunud meie peale.

Paljud meie inimesed ei pea saama pühitsetud – nad peavad saama päästetud! Õpetus, mis on paljudes pühaduse kogudustes ohus, pole mitte täielik pühitsus, vaid „muutev pöördumine“ [“transformational conversion”]. Meil võib olla vaja seista mõnda aega Lutheri juures, enne kui me saame uuesti minna Wesley juurde.

Vähesed tunnistavad seda teadlikult, aga paljud meie kogudustest on asendanud „muutva pöördumise“ pehmema, rohkem kasutajasõbralikuma stiiliga, millega ehitada kohalikku kogudust. „Liikmeks kasvamise“ või „assimileerumise evangelismi“ või „usu arengu“ mudelid paistavad tänapäeval palju ligitõmbavamad kui vanad patt-meeleparandus-pöördumine-taastamine mudelid minevikust. Õpetus, et inimesed saavad oma pattudest meelt parandada ühe hetkega ja saada silmapilkselt muudetud uueks looduks radikaalselt muudetud eludega on kasvavas hävimisohus, isegi pühaduse kirikutes. Kaasaeg õpetab meile, et midagi ei saa teha vähema kui kaheteistkümne sammuga!

Need populaarsed assimileerumismudelid muudavad evangeeliumi millekski teiseks. See on rohkem sotsioloogia kui teoloogia. Inimesed tilguvad kogudustesse ilma, et nad saaksid kunagi päästetud. Meeleparandus on asendatud „Kristuse vastuvõtmisega“. Kristus „lisatakse“, et saavutada tasakaalukas elu. Patune vahetatakse välja „otsija“ vastu, absoluudid valikute vastu ja teoloogia teraapia vastu.

Ja inimesed tulevad kogudustesse. Ja kasv – isegi suur kasv – tuleneb nendest koguduste kasvu „mittepöördumise“ pöördumismudelitest. Aga on raske omada pühaduse liikumist, mis on pühendatud „silmapilksuse“ võimalusele, kui paljudel inimestel pole isegi „silmapilksuse“ kogemust. On raske omada pühitsuse liikumist, kui paljud meie oma koguduste liikmed pole isegi päästetud, rääkimata pühitsusest.

Minu tunnetus on see, et me oleme liikumisena surnud. Ja mida varem me seda tunnistame, seda parem meile. Kuigi pühaduse õpetus ja kogemus on elusamad kui liikumine, on minu tunnetus, et ka need järgivad liikumist [oma samasuguse?] surmani. Ja kui mul on õigus – isegi pooleldi õigus –, siis on pühaduse inimesed oma ajaloo kriitilises punktis.

Aga siin on kõige selle iroonia: on vähe olnud aegu, kui kogudus vajab pühaduse sõnumit nii meeletult. Vaimulik pinnapealsus lokkab. Patt usklike seas on tavaline. Kristlased reklaamivad julgelt oma autode kaitseraudadel: „Ma pole täiuslik – kõigest saanud andestuse.“ Mis kunagi oli allakäiv moraal maailmas, on nüüd allakäiv moraal koguduses. Inimesed nagu Peggy Campolo kutsuvad ennast „evangelikaalideks“, samas nad „toetavad entusiastlikult... monogaamset, armastavat, lähedast suhet samast soost inimeste vahel.“
Evangelikaalne?

Kogudus jälgis Amy Granti ja Michael W. Smithi edulugusid, kui nad hakkasid tegema ka ilmalikku muusikat... ja siis järgisid neid meie ilmalike ülistusteenistustega. Me olime rõõmsad, et meie muusika, tugigrupid ja

julgustavad kõned olid maailmas populaarsed. Me hakkasime sobituma. Me meeldisime maailmale! Kristlased on vähem ja vähem erinevad oma päästmata naabritest. Nad on sama asja peal väljas. Nad valetavad, petavad ja lahutavad samamoodi, nagu nende päästmata naabrid. Üks naljasõna on prohvetlik: Mis on vahet koguduse ja maailma vahel? Vastus: umbes kümme aastat. Võib-olla isegi vähem.

Evangelikaalid on [abielu]lahutuse vastu võtnud. „Maailmalikkust“ mainitakse harva ja isegi siis vaid naljana. Evangelikaalid käivad nüüd vaatamas samu kinofilme, mida maailmgi. Nad laenavad samu videosid. Nad vaatavad samu telesaateid. Evangelikaalid vaatavad teleritest asju, mida nad oleks kaksikümmend aastat tagasi nimetanud „pornograafiaks“. Kristlikud perekonnad lagunevad koost. Isegi [koguduste] juhatuste liikmed lahutavad ja abielluvad üksteise abikaasadega – kõike seda endiselt juhatuses olles! Ja evangelikaalsed kogudused täituvad inimestest, kellel pole kunagi olnud tõelist muutvat pöördumiskogemust. Nad tilkusid sisse sotsioloogilise assimileerumise protsessi kaudu.

Kas pole irooniline, et just nüüd, kui pühaduse liikumine siseneb kahanemise aastatesse, on kogudusel laiemas mõttes suurim vajadus pühaduse liikumise järele? Mida Jumal tahab? Ma usun, et ta tahab pühaduse liikumist. Uut pühaduse liikumist.

- ◆ Liikumist, mis kuulutab julgelt, et Jumal on püha ja ei aktsepteeri pattu.
- ◆ Liikumist, millel on tugevust öelda mõnedele kristlastele, et nad peavad saama päästetud.
- ◆ Liikumist, mis kuulutab armu teist tööd, mida Jumal teeb usklikus, et teda puhastada ja väge anda, võimaldades kuulekat ja pühendunud elu Jumalale.
- ◆ Liikumist, mis kutsub inimesi loobuma maailmalikkusest, isegi kui on oht kaotada mõned inimesed positiivsele üleslöödud ja säravale teenistusele, mida pakutakse tänava lõpus.
- ◆ Liikumist, mis võtaks omaks välise missiooni – värvata, veenda ja mobiliseerida teisi evangelikaale sama agressiivselt, nagu koguduste kasvu liikumine või abordivastaste liikumine seda teinud on – et värvata neid pühadusele.

See on pühaduse liikumine, mida tänapäeva kirik nii meeletult vajab. Uus pühaduse liikumine.

Kas pühaduse liikumisele on lootust?

Nii et ma pole oma väljavaadetes ainult sünge. Tõsi, viimase kümnendi või kahe pühaduse liikumise suhtes olen sünge. Aga järgmise kümnendi või kahe uue pühaduse liikumise suhtes olen üsna optimistlik. Ma usun, et me näeme seda! Jumal toob selle!

Häiriv küsimus on see: kas vana pühaduse liikumine saab olema uue pühaduse liikumise sees? Või läheb Jumal meie ringist väljapoole, et äratada keegi teine, et juhtida uut liikumist?

Ma arvan, et oleks imeline, kui Jumal ärataks uue pühaduse liikumise [vana] pühaduse liikumise sees. Võib-olla me tunnustame, et pühaduse liikumine on surnud. Ja me organiseerume kui „jääk“ pühaduse liikumise sees. Me muutume rohkem põrandaaluseks liikumiseks kui ametlikuks liikumiseks. Pühaduse liikumine pühaduse liikumise sees. Võib-olla me muutume „pühaduse hea sõnumi“ liikumiseks pühaduse denominatsioonides. Me võiksime need olla. Aga ma kardan, et me ei saa olema. Jumal on sageli olnud sunnitud kasutama uusi veinilähkreid, et kanda Oma uut veini. Me võime hoolida rohkem oma vanadest veinilähkritest – telgikoosolekud, ärkamiskoosolekud, pühaduse tavad ja muu selline – kui me hoolime uuest veinist.

Siiski ma võin oma seiskohaga olla täiesti valel teel. Võib-olla äratas Jumal üles vana pühaduse liikumise, mis on see uus. Võib-olla olen maalinud liiga kõleda pildi. Võib-olla olen ma liiga palju leinajate moodi Jairuse tütre matustel... Ma nutan taga tema ilmselget surma. Ta on kahvatu. Ta on surnud. Ta on läinud. Aga Jeesus seisab lähedal. Ja Ta ütleb: „Ta pole surnud, vaid magab.“ Ma naeran! Aga Tema võtab meie liikumise oma kätte... ja räägib meile: „Minu laps, TÕUSE ÜLES!“ Ja uus pühaduse liikumine kasvab välja vanast. Mida iganes Ta teeb, kas sünni, uuenduse või ülesäratamise kaudu, kui uus pühaduse liikumine tuleb... siis ma tahan olla selles osaline!

Milline tulevik ootab Pühaduse Liikumist? Kas saab seda tõesti surnuist üles äratada? Või alustame matustega? Ma olen sünge pühaduse liikumise *kui liikumise* suhtes. Siiski olen ma otsustavalt optimistlik *pühaduse sõnumi* suhtes. Ma usun, et pühaduse sõnumi tulevik on kirkas, võib-olla kirkam kui see on olnud viiskümmend aastat. Saabuv kümnend peaks olema neile meie seast, kes on pühendunud pühaduse õpetusele ja praktikale, aeg lootuseks, mitte meeletehteks. Miks olla julgustatud?

On neli põhjust, miks me peaksime olema julgustatud

1. Me peaksime olema julgustatud käimasolevast käärimisest pühaduse kogudustes

Kõigi pühaduse koguduste seas on käärimist pühaduse üle. Me räägime jälle... pühadusest. Isegi vaidleme selle üle. Kohusetundlike vana pühaduse põhimõtete taasesitamine on asendumas ausa ja avatud enda läbikatsumisega. Me hakkame aru saama, et me pole enam pühaduse liikumine. Keskealised kuni 50. eluaastates inimesed kahtlevad nüüd, kas nad pole kõrvale heitnud liiga palju väärtuslikku koos prügiga, mille nad viimase kümnendi või kahe jooksul nii kergesti välja viskasid. Pühaduse kolledžid peavad konverentse ja loenguid pühadusest. Juhtide seas on tõsised arutelud liikumise tuleviku üle, isegi Kristlikus Pühaduse Ühenduses. Iga pühaduse denominatsioon on eraviisiliselt ametlike tegevuste väliselt enesedefineerimise protsessis – küsides endalt, kes nad tõeliselt on ja mille eest nad seista tahavad. Progressiivsed pühaduse koguduse juhid küsivad raskeid küsimusi asjade seisu kohta vanas pühaduse liikumises.

Kogu see käärimine peaks meid julgustama. Tõeline muutus lähtub ausast tõdemusest. Nii kaua, kui pühaduse denominatsioonid ja haridusasutused jätkavad teeseldes, et asjad on nii, nagu nad on alati olnud, tuleb vähe muutust. Avatud ja aus „pühaduse liikumise hetkeseisu“ uurimine on julgustav esimene samm uuenduse suunas. Me peaksime olema julgustatud!

2. Me peaksime olema julgustatud, sest piibellik tõde tuleb alati uuesti esile

Ma usun, et pühaduse liikumine – kui liikumine – on surnud. Siiski, pühaduse sõnum ei ole surnud, see on allasurutud. Ja ma usun, et see tõuseb uuesti esile. Miks? Sest pühadus on piibellik tõde. Piibellik tõde tõuseb alati uuesti esile, varem või hiljem.

Pühadus on Piiblis läbiv. Jumal valis endale püha rahva, eraldas püha preesterkonna, seadis püha Sabati, määras ainult pühad ohvrid, mida tuua pühal mäel, pühas Templis, pühas paigas – isegi kõige pühamas kohas. Jumal ise on püha Jumal. Ja meie oleme „kutsutud pühaduseks.“ Ilma pühaduseta ei näe keegi Issandat. Jumal ütleb: „Mina olen püha, teie olge pühad.“ Piibel kutsub pidevalt ja korduvalt üles meie täielikule alistumisele Jumalale täielikus pühitsuses, meie täielikule alistumisele Tema tahtele, täielikule kuuletumisele Tema Sõnale ja selle maailma patu rüvedusest eraldumisele. Pühadus ei ole

ainult Jumala olemuse oluline omadus, see on Tema Sõna keskne rõhuasetus. Jumal on püha – meie peame samuti pühad olema.

Pühadus on Piibli tõde, mitte vaid denominatsiooniline eriõpetus või Wesley pooldajate, naatsaretlaste või vabade metodistide lemmikõpetus. Seda ei leiutatud, et pakkuda erisust kirikute turuplatsil. Pühadus on piibellik. Ja piibelliku tõena tõuseb see kindlasti taas esile. Püha Vaim juhatab oma inimesed kõigesse tõtte. Püha Vaim juhatab koguduse tagasi selle piibelliku tõe juurde. Sinna võib veel aega minna. See võib tulla erinevates formaatides, muutunud keeles ja teistsuguse pealkirja all, aga me teame, et see tõuseb taas esile. Surudes alla piibellikku tõde on kui suruda korki vee alla. Varem või hiljem see hüppab veepinnale.

Võib-olla oleme me „õpetuslike liialduste tsükli“ viimases otsas. Enne koidikut on alati kõige pimedam. Doktriinidel on omadus peaaegu täielikult kaduda enne, kui need uuesti avastatakse. See muster on nii ilmne, kui me vaatame tagasi.

Esiteks, ajatu tõde „avastatakse“ ja seda levitatakse. Varsti tõde levib laialt kui lahendus hetkeolukorra dilemmale – pühaduse puhul patust mõjutatud poolpöördunud kristlaste probleemile. Õpetus ja kogemus liiguvad kiiresti denominatsioonide piiride vahel kui efektiivne lahendus lihaliikele, ebaküpsetele, jõuetutele kristlastele. Aga varem või hiljem lisatakse sellele metsatulekahjule liialdused – kui natuke on hea, siis rohkem on veel parem. Meie puhul tulid lõpuks esile emotsionaalsus, ebapiibellik rahvalik teoloogia ja külmasüdameline legalism. Lõpuks, kui liialdused on suureks kasvanud, põhjustavad nad reaktsiooni, eriti järgmise sugupõlve seas. Reaktsiooni staadiumis see uus sugupõlv nõustub kirja pandud õpetusega, aga sisemiselt lükkab selle tagasi. Kõik, mida nad näevad, on ainult liialdused. Nende pühaduse jutlustamine ja õpetamine on põhiliselt mineviku liialduste korrigeerimine, mitte alustõdede propageerimine. Irooniliselt muutub korrigeerimine ise lõpuks õpetuseks! Õpetus on aga vee alla lükatud. See on peidetud ja me lähme edasi teiste asjade juurde.

Aga piibelliku tõe allasurumine ei jää kestma. See ei saa kesta. Kõigil õpetustel on tagajärjed igapäevases elus. Surudes alla ükskõik millist piibellikku tõde on koguduse jaoks tagajärgedega. Meie juhul on pühaduse õpetuse ignoreerimine aja jooksul tekitanud ebaadekvaatse Jumala-mõiste, segaduse evangeeliumis oleva kohtumõistmise osaga, ebapiisava õpetuse pöördumisest ja on tekitanud kristlaste liini, kes on maailmalikud, pooleldi pühendunud, pooliku südamega... pooleldi päästetud. Tänapäeva koguduste probleemid on taas liialduste tulemused. Aga seekord on need nende paranduste liialdused, mida me

tahtsime teha algsele õpetusele. Nüüd me vajame algset õpetust, et parandada oma paranduste liialdusi! Kas see pole see, kus me tänapäeval oleme? Kas me pole valmis pühaduse sõnumi järgmiseks uuendamiseks? Ma arvan, et me oleme valmis pühaduse sõnumi uuesti avastamiseks – kui lahendusena meie koguduste kõige rõhavamale probleemile. Me oleme tsükli lõpus. On aeg uuesti avastamiseks! Me peaksime olema julgustatud...

3. Me peaksime olema julgustatud suure muutuse tõttu ameerika kultuuris

Tõde seisab kultuurist lahus. Tõde pole tõde sellepärast, et inimesed seda usuvad või et see on populaarne. Tõde seisab eraldi, lahus, kas kultuur seda võtab vastu või mitte. Kultuur siiski mõjutab teadlikkust tõest ja lihtsust, kuidas see tõde levib või kuidas seda usutakse.

On küllalt tõendust, et oleme Ameerikas otse keset massiivset kultuurilist nihet. Eilsed konservatiivid on saanud tänapäevaks mõõdukateks. Newt Gingrich'il [konservatiivne poliitik Ameerikas] on raskusi juhtida uusi konservatiive Esindajatekojas. Nad käsitlevad teda kui liberaalset kompromisside tegijat. Jack Kemp langeb välja presidendi kandidatuurist. Ta on paljude vabariiklaste jaoks liiga liberaalne! Bill Bennett'i „Vooruste raamat“ [„The Book of Virtues“] saab sekulaarses Ameerikas bestselleriks. Enda ohvriks tunnistamine on nüüd moest väljas ja moes on vastutustundlikkus. Nüüd leiavad isegi TV-mogulid, et Murphy Brown ei peaks saama last nii kergemeelselt [viide ühe TV-seriaali sündmustele, kus keegi sai lapse endise abikaasaga]. Täiesti sekulaarne kampaania soovib tungivald teismelistel „oodata kuni abieluni“ ja see võtab tuld keskkoolides. Televisioon on hakanud esitama moraalseid väärtusi kui „uut eksperimenti“ ja avastab erinevusi naiste ja meeste vahel. President Clinton kõlas nagu Lõunapoolsete Baptistide [konservatiivsemad kui teised] jutlustaja oma 1995. a. „Ühenduse hetkeseisu“ [„State of the Union“] kõnes. Uudisteajakiri „Newsweek“ [„Uudistenädal“] avaldas kaaneloo, mis soovitas häbi ja süü tagasitoomist ja isegi soovitas uuesti kasutusele võtta termini „patt“.

Mis siin toimub? Ameerikal on saanud küllalt omaenda liialdustest. Inimesed tunnevad, et nad teevad teatud ümbernurga pööret, aga nad pole kindlad, mis on nurga taga. Kindlasti on osa sellest poliitiline ja osa kasutab ära oma religioosset õigust. Aga osa sellest on tõendus suurest muutusest ameerika kultuuris. Taastamine on toimumas, aga keegi pole kindel, mida täpsemalt taastatakse.

Mis on sellel kõigel pistmist pühaduse inimeste julgustamisega? Enam ei seisa kogudus eraldatult ja lahus kultuurist. Ta pole seda kunagi täielikult teinud, aga täna on ta isegi veel vähem eraldatud. Evangelikaalne kogudus – isegi pühaduse inimesed – on niivõrd osa tänapäevasest kultuurist, et muutus koguduses toob tõenäoliselt kaasa laia kultuurilise nihke. Me oleme tegelikult saanud nii palju seotud kultuuriga, et Jerry Springer, Oprah Winfrey ja Phil Donahue omavad sama palju mõju meie mõtlemisele kui James Dobson, Charles Swindoll või Charles Colson (rääkimata pühaduse juhtidest). See sulandumine valitsevasse kultuuri tekitab üldise nihke kogudustes ja eriti pühaduse kogudustes, mis tõenäoliselt ei ole lahus laiemast kultuurilisest nihkest.

Aga kultuuriline nihe toimub. Kas võib olla, et Issand muudab kogu ameerika kultuuri? (On see Jumal ja mitte vabariiklased?) Kas Jumal võib anda Oma rahvale õige keskkonna, et tulla tagasi Oma põhiliste tõdede nagu meelesparanduse, jumalakartuse, õigluse ja pühaduse juurde? Mida iganes Ta on tegemas, meie, kes me väärtustame pühaduse sõnumit, peaksime rõõmustama käimasolevate kultuuriliste nihete üle, sest nad pakuvad ideaalse keskkonna pühaduse sõnumi kasvuks ja laienemiseks. Need laiad kultuurilised nihked on kasvulavaks pühaduse sõnumile nii, nagu me pole varem kunagi oma elus näinud. See peaks meid julgustama!

4. Me peaksime olema julgustatud tagasi-juurte-juurde-muutuse tõttu evangelikaalide seas

Sellal, kui on käimas nihe Ameerika üldises kultuuris, on samuti käimas suurem nihe evangelikaalses alamkultuuris. Koguduste kasvu liikumise liialdused on põhjustanud reaktsiooni. Tagasi-juurte-juurde-liikumine on saanud kiiresti hoo sisse. Evangelikaalid on tagasi pöördumas Piibli, õpetuse, teoloogia ja kiriku ajaloo juurde. „Kuidas...“-raamatud vähenevad. Klassikalise sisuga raamatuid tuleb juurde. Mitmete evangelikaalide moraalne langus on olnud kainestava efektiga. Vaadake tänapäevase evangelikaalse maailma termineid ja te näete sõnu nagu „terviklikkus“, „voorus“, „põhimõtted“, „vastutustundlikkus“ ja „iseloom“. On kasvav mure suurte koguduse liikmete hulkade osas, kes pole päästetud. Pastorid on mures alarmeerivalt suure inimeste hulga pärast, kelle „pöördumine“ on jätnud inimese täiesti muutmata. On olemas kasvav „jäägi liikumine“, mida juhivad [oma lastele] koduõpet tegevad inimesed, noored perekonnad ja 40. kuni 55. eluaastate vahel olevad inimesed. Viimased võivad tegelikult olla Issanda parim lootus pühaduse uuendamiseks. Ja varasemad moodsad 55. kuni 75. eluaastates inimesed on

ohus, et muutuda just samasugusteks traditsionalistideks, kelle vastu nad võitlesid, kui nad kaitsevad oma uuendusi (mis muutuvad kiiresti nende endi kaitstavateks „traditsioonideks“).

Koguduste üleselt on olemas nälg „autentsuse“ ja „jumalakartuse“ järele. Raamatuid pühadusest ostetakse palju ka väljaspool pühaduse liikumist. Suuremad evangelikaalsed kirjastajad otsivad [kirjastamiseks] raamatuid sügavamast elust, vaimulikest distsipliinidest ja jumalakartusest. Ja üldsegi mitte vähetähtsana tõuseb üles kristlike meeste liikumine, mis on rajatud kuulekusele, vastutustundlikkusele, seksuaalsele puhtusele, kuuletudes suurele misjonikäsule ja järgides suurimat käsku [armasta Jumalat...], mis on kõik põhilised pühaduse rõhuasetused minevikust.

Kas see pole Jumala töö, tekitades uue pühaduse liikumise? Suurimad nihked nii maailmas kui koguduses, et toetada selle piibelliku tõe taastamist? Kas me pole rohkem kui kunagi varem oma ajaloos Inglismaa moodi Wesley aegadel? Meie, pühaduse inimesed, oleme valmis selliseks uuenduseks, kas pole? Evangelikaalid on selleks valmis. Isegi maailm tervitaks seda! See on see, millepärast ma usun, et me peaksime olema julgustatud!

Järeldus

Seega, mida me peaksime tegema? Ootama? Jälgima? Ma arvan, et mitte. Kui on olemas selline optimistlik lootus pühaduse sõnumi jaoks, siis me peaksime tuld suuremaks puhuma! Meil pole patenti pühaduse sõnumile. See on Jumala tõde ja Ta saab nägema, et see kerkib uuesti üles. Meil on väga tähtis pärand, aga seda kaitsta ei ole piisav.

Me peame nägema, kus Jumal on töötamas, et seda sõnumit taastada ja aidata Temal seda levitada. Keskkond on valmis sõnumi kasvamiseks – me peame levitama seemet. Me peame tegema oma osa. Me peame hakkama tunnistama isiklikust südame pühaduse kogemusest. Me peame puhuma suuremaks tagasi-Piibli-juurde-liikumise tuld oma kogudustes – sest ei ole olemas mingit pühaduse sõnumit lahus Jumala Sõnast. Ja rõhuasetus Sõnale tekitab lõpuks rõhuasetuse pühadusele. Me peaksime olema vastutustundlikkuse, terviklikkuse ja [hea/kindla] iseloomu liikumiste esirinnas, aga mitte, et armukadedus leiutab nende Jumala liikumiste omad variandid.

Me peame värbama mehi ja naisi nende 30. ja 20. eluaastates kirjutama raamatuid pühadusest – nende endi sugupõlve jaoks, kasutades nende termineid. Me peame palvetama nende varaste pühaduse ärkamise märkide pärast – et jumal õnnistaks neid kõiki ja tõmbaks meid täna oma pühaduse

ärkamiste voolu. Me peame julgustama uusi muusikuid kirjutama uut pühaduse muusikat ja aitama neid selle avaldamisel. Me peame uuesti võtma endale vana ülesande, et „levitada pühadust üle kogu maa” – saades veenjateks ja veenvateks. Me peame vahetama oma sisemise missiooni (et meie oma inimesed seda usuksid) välise vastu (veendes kõiki kristlasi otsima puhastust ja jõudu [empowerment]). Võib-olla veename [ka] omi inimesi [pühaduse sõnumiga] meie katsetes veenda kõiki evangelikaale otsima pühadust.

Aga üle kõige peame me uuesti läbi katsuma omaenda südame. Kas me oleme pühad inimesed? Kas meie oma tempel on puhastatud? Kas me ise oleme täidetud uue veiniga? Kas me elame kuulekat elu? Sest üle kõige vajab Jumal tegelikke elavaid näiteid jumalakartusest ja pühadusest just siin maa peal – siin ja praegu. Ja mina tahan olla see näide. Kas sina ei taha?

Keith Drury õpetab kursusi praktilises teenistuses Indiana Wesley Ülikoolis (Indiana Wesleyan University).

Tõlgitud veebilehelt <http://www.crivoice.org/hmovement.html> (seal avaldatud 2018).

Artikli esimese poole originaal 1995. aastast koos 2004. a. lisatud kommentaaridega (tagasivaates): <http://www.drurywriting.com/keith/dead.footnoted.htm>.

Kantsulgude [] vahel olev tekst on lisatud tõlkija poolt kas selgituseks, et mitte valesti mõista, kommentaariks, et anda edasi mõnede nimetuste originaalne kiriapilt, või lisatud olukorras, kus oli raske tõlkida.

Sageli on kirjas „pühaduse kogudus” – seda sellepärast, et inglise keeles on kirjas „holiness church”, mis oleks otsetõlkes „pühaduse kogudus” (või „pühaduse kirik”), aga eesti keeles sellist terminit ei ole ja otse võetuna jääb see ebaselgeks, mida mõeldakse.